

Femtiosjunde sessionen (2000)

Allmän rekommendation XXVII om diskriminering mot romer

Kommittén för avskaffande av rasdiskriminering,

med tanke på inlämnandet från konventionsstaterna, som är anslutna till den internationella konventionen för avskaffande av alla former av rasdiskriminering, av rapporterna enligt artikel 9 i konventionen, samt slutsatserna antagna av kommittén i samband med granskningen av konventionsstaternas periodiska rapporter,

har organiserat en tematisk diskussion om diskriminering mot romer och mottagit bidrag från medlemmar av kommittén, liksom bidrag från experter från FN-organ och andra fördragsorgan och från regionala organisationer,

har även mottagit bidrag från intresserade icke-statliga organisationer, både muntligen vid det informella möte som anordnats med dem och via skriftlig information,

med hänsyn till bestämmelserna i konventionen,

rekommenderar att konventionsstaterna, med hänsyn till deras särskilda situationer, bland annat antar samtliga eller en del av följande åtgärder till förmån för medlemmar av romska grupper, beroende på vad som är lämpligt.

1. Allmänna åtgärder

1. Att i förekommande fall granska och anta eller ändra lagstiftning för att avskaffa alla former av diskriminering mot romer och mot andra personer eller grupper i enlighet med konventionen.
2. Att anta och genomföra nationella strategier och program och uttrycka bestämd politisk vilja och moraliskt ledarskap med syfte att förbättra situationen för romerna och deras skydd mot diskriminering från statliga organ samt alla personer eller organisationer.
3. Att respektera romernas vilja om hur de vill betecknas och vilken grupp de vill tillhöra.
4. Att se till att lagstiftningen om medborgarskap och naturalisering inte diskriminerar medlemmar av romska grupper.
5. Att vidta alla nödvändiga åtgärder för att undvika alla former av diskriminering mot invandrare eller asylsökande av romskt ursprung.
6. Att ta hänsyn till situationen för romska kvinnor, som ofta är offer för dubbel diskriminering, i alla planerande och genomförda program och projekt och i alla antagna åtgärder.
7. Att vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa effektiva rättsmedel för medlemmar av romska grupper och att se till att rättvisa skipas fullständigt och snabbt i fall som rör kränkningar av deras grundläggande rättigheter och friheter.
8. Att utveckla och uppmuntra lämpliga former för kommunikation och dialog mellan romska grupper och centrala och lokala myndigheter.

9. Att, genom att främja en verklig dialog, samråd eller andra lämpliga medel, sträva efter att förbättra relationen mellan romska grupper och icke-romer, särskilt på lokal nivå, med syfte att främja tolerans och övervinna fördomar och negativa stereotyper på båda sidor, att främja ansträngningar för anpassning och för att undvika diskriminering och garantera att alla personer till fullo åtnjuter sina mänskliga rättigheter och friheter.

10. Att erkänna de brott som begåtts mot romer under andra världskriget genom deportering och utrotning och överväga sätt att kompensera för dessa.

11. Att vidta nödvändiga åtgärder i samarbete med civilsamhället och initiera projekt för att utveckla den politiska kulturen och utbilda befolkningen som helhet i en anda av icke-diskriminering, respekt för andra och tolerans, särskilt beträffande romer.

2. Åtgärder för att förhindra rasistiskt motiverade våldsdåd

12. Att garantera skyddet av säkerheten och integriteten för romer utan någon diskriminering genom att vidta åtgärder för att förhindra rasistiskt motiverade våldsdåd mot dem; garantera snabba ingripanden från polis, åklagare och domare för att utreda och bestraffa sådana handlingar och se till att förövarna, oavsett om det är offentliga tjänstepersoner eller andra, inte åtnjuter någon form av straffrihet.

13. Att vidta åtgärder för att förhindra användning av olagligt våld från polis mot romer, särskilt i samband med arresteringar och frihetsberövanden.

14. Att uppmuntra till lämpliga former för kommunikation och dialog mellan polis och romska grupper och organisationer, med syfte att förebygga konflikter baserade på rasfördomar och bekämpa rasistiskt motiverade våldsdåd mot medlemmar av dessa grupper samt mot andra personer.

15. Att uppmuntra rekryteringen av människor som tillhör romska grupper till polisen och andra brottsbekämpande organ.

16. Att främja åtgärder av konventionsstater och andra ansvariga stater eller myndigheter i områden efter konflikter för att förhindra våld mot och tvångsförflyttningar av romer.

3. Åtgärder på utbildningsområdet

17. Att stödja integrering i skolan av alla barn med romskt ursprung och att agera för att minska antalet elever som avbryter sin skolgång i förtid, särskilt bland romska flickor, och i detta syfte aktivt samarbeta med romska föräldrar, organisationer och lokalsamhällen.

18. Att så långt som möjligt förhindra och undvika segregering av romska elever och hålla möjligheten öppen för tvåspråkig undervisning eller modersmålsundervisning; och därför, för att sträva efter att höja kvaliteten på utbildningen i alla skolor och resultatnivån på skolor som drivs av minoritetsgrupper, rekrytera skolpersonal från medlemmar av romska grupper och främja interkulturell utbildning.

19. Att överväga att anta åtgärder till förmån för romska barn, i samarbete med deras föräldrar, på utbildningsområdet.

20. Att agera med beslutsamhet för att avskaffa all diskriminering eller rasistiska trakasserier mot romska elever.
21. Att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa en grundläggande utbildning för romska barn i de resande samhällena, inklusive genom att låta dem gå tillfälligt i lokala skolor, genom tillfälliga klasser på deras lägerplatser eller genom att använda ny teknik för distansundervisning.
22. Att säkerställa att deras program, projekt och kampanjer på utbildningsområdet tar hänsyn till den missgynnade situationen för romska flickor och kvinnor.
23. Att vidta omedelbara och kraftfulla åtgärder för att utbilda romska studerande till lärare, utbildare och assistenter.
24. Att agera för att förbättra dialogen och kommunikationen mellan utbildningspersonalen och romska barn, romska grupper och föräldrar genom att oftare använda romska assistenter.
25. Att garantera lämpliga utbildningsformer och -modeller för medlemmar av romska grupper utöver skolåldern, för att förbättra vuxnas läs- och skrivfärdigheter bland dem.
26. Att i textböcker på alla lämpliga nivåer, inkludera kapitel om romernas historia och kultur och uppmuntra och stödja publiceringen och distributionen av böcker och andra trycksaker samt, i förekommande fall, sändningen av TV-och radioprogram om deras historia och kultur, även på deras språk.

4. Åtgärder för att förbättrade levnadsvillkoren

27. Att anta och skärpa lagstiftning som förbjuder diskriminering i arbetslivet och alla typer av diskriminerande praxis på arbetsmarknaden som berör medlemmar av romska grupper, och skydda dem mot all sådan praxis.
28. Att vidta särskilda åtgärder för att främja sysselsättningen av romer i den offentliga förvaltningen och i privata företag.
29. Att anta och genomföra, när det är möjligt, särskilda åtgärder på central eller lokal nivå till förmån för romer inom offentlig anställning, såsom offentlig upphandling och annan verksamhet som utförs eller finansieras av staten, eller utbildning av romer inom olika färdigheter och yrken.
30. Att utveckla och genomföra strategier och projekt som syftar till att förhindra segregering av romska grupper vad gäller boendet; att involvera romska grupper och organisationer som partner tillsammans med andra personer i bostadsprojekt som omfattar konstruktion, upprustning och underhåll.
31. Att agera kraftfullt mot all diskriminerande praxis som påverkar romer, främst från lokala myndigheter och privata ägare, med tanke på bosättning och tillgång till bostäder; att agera kraftfullt mot lokal praxis som nekar bostäder till och leder till olaglig fördrivning av romer; och förhindra att romer placeras i läger utanför tätbefolkade områden som är isolerade och saknar tillgång till hälsovård och andra faciliteter.

32. Att vidta nödvändiga lämpliga åtgärder för att erbjuda romska nomadfolk eller resande lägerplatser för sina husvagnar, med alla nödvändiga faciliteter.
33. Att garantera lika tillgång till hälsovård och sociala tjänster för romer och avskaffa all diskriminerande praxis mot dem på det här området.
34. Att initiera och genomföra program och projekt på hälsoområdet för romer, främst kvinnor och barn, med tanke på deras utsatta situation till följd av extrem fattigdom och låg utbildningsnivå samt kulturella skillnader; att engagera romska organisationer och samhällen och deras företrädare, främst kvinnor, i utformningen och genomförandet av hälsoprogram och -projekt som rör romska grupper.
35. Att förhindra, avskaffa och tillräckligt bestraffa all diskriminerande praxis som rör de romska gruppernas tillgång till alla platser och tjänster avsedda för allmänhetens bruk, inklusive restauranger, hotell, teatrar och musikteatrar, diskotek och liknande.

5. Åtgärder på medieområdet

36. Att agera på lämpligt sätt för att avskaffa alla föreställningar eller teorier om en ras eller etnisk grupps överlägsenhet, om rashat och uppmaning till diskriminering och våld mot romer i medierna, i enlighet med bestämmelserna i konventionen.
37. Att uppmuntra till medvetenheten bland yrkesverksamma i alla medier om det särskilda ansvaret att inte sprida fördomar och att inte rapportera om incidenter som involverar enskilda medlemmar av romerna på ett sätt som skuldbelägger hela gruppen.
38. Att utveckla utbildnings- och mediekampanjer för att upplysa allmänheten om romskt liv, samhälle och kultur och vikten av att bygga upp ett inkluderande samhälle med respekt för de mänskliga rättigheterna och romernas identitet.
39. Att uppmuntra och underlätta romers tillgång till medier, inklusive tidningar och TV- och radioprogram, upprättandet av egna medier samt utbildning av romska journalister.
40. Att uppmuntra metoder för egenkontroll av medierna genom uppförandekoder för mediaorganisationer för att avskaffa rasistiskt, rasdiskriminerande eller ensidigt språkbruk.

6. Åtgärder som rör deltagande i det offentliga livet

41. Att vidta alla nödvändiga åtgärder, inklusive särskilda åtgärder, för att säkerställa lika möjligheter till deltagande av romska minoriteter eller grupper i alla centrala och lokala myndighetsorgan.
42. Att utveckla former och strukturer för samråd med romska politiska partier, organisationer och företrädare, både på central och lokal nivå, när frågor behandlas och beslut fattas som rör romerna.
43. Att engagera romska grupper och organisationer och deras representanter i de tidigaste faserna av utvecklingen och genomförandet av strategier och program som berör dem och att säkerställa tillräcklig öppenhet om sådana strategier och program.

44. Att främja ökad medvetenhet bland medlemmar av romerna om behovet av deras mer aktiva deltagande i det offentliga och sociala livet och för att främja sina egna intressen, t.ex. rörande utbildningen av sina barn och deras deltagande i yrkesutbildning.

45. Att organisera utbildningsprogram för romska offentliga tjänstepersoner och representanter samt för framtida kandidater till sådana ansvarsområden, i syfte att förbättra deras politiska, strategiska förmågor och kompetens inom offentlig administration.

Kommittén *rekommenderar även* att:

46. Konventionsstaterna, i lämplig form, inkluderar uppgifter om romska grupper inom sin jurisdiktion i sina periodiska rapporter, inklusive statistiska data om romernas deltagande i det politiska livet och om deras ekonomiska, sociala och kulturella situation, även ur ett genusperspektiv, och information om genomförandet av denna allmänna rekommendation.

47. Mellanstatliga organisationer, i sina projekt för samarbete och bistånd till de olika konventionsstater, i förekommande fall tar upp situationen för romerna och gynnar deras ekonomiska, sociala och kulturella utveckling.

48. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter överväger att inrätta en kontaktpunkt för romska frågor inom kommissariatet.

Kommittén *rekommenderar dessutom* att:

49. Världskonferensen mot rasism, rasdiskriminering, främlingsfientlighet och liknande intolerans tar vederbörlig hänsyn till rekommendationerna ovan, med tanke på att de romska grupperna tillhör de mest missgynnade och de som är mest utsatta för diskriminering i den samtida världen.

*1424:e mötet,
den 16 augusti 2000*